

Ніна Санжарова, к.біол, доц.,
Вікторія Проніна, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 017 Фізична культура і спорт
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди
Харків, Україна

АНАЛІЗ ВИМОГ ОЦІНЮВАННЯ АРТИСТИЗМУ В СУЧАСНИХ ПРАВИЛАХ З ХУДОЖНЬОЇ ГІМНАСТИКИ

Вступ. Художня гімнастика – один з техніко-естетичних видів спорту (ТЕВС), що оцінюється декількома суддівськими бригадами: бригада, яка оцінює складність - D, артистизм - A та виконання - E. Слід відзначити, що бригада - A, яка оцінює артистизм, була введена в роботу як окрема суддівська колегія з 2005 року. Такий розподіл суддівських бригад, дає можливість окремо оцінювати бригаді - A оригінальний і неповторний стиль кожної гімнастки та її композицію, що впливає на загальну суму балів за виступ. В сучасній літературі артистизм розглядається як інструмент прояву індивідуальності гімнастки та відображення її відчуття композиції [1,3,4]. Гімнастка має поєднувати технічні елементи [2] з проявом почуттів та емоцій, таким чином створюючи повноцінний образ, що відповідає характеру музики, стилю, темпу та ритму обраного музичного твору. Виховання артистизму впливає також на довершене виконання композиції, підкреслюючи акценти музики, невимушеність та легкість рухів, характер композиції та оригінальність прояву емоцій. Аналіз сучасних досліджень виявив недостатність вивчення проблеми виховання артистизму в художній гімнастиці, тому це питання набуває актуальності і вимагає додаткового детального дослідження.

Мета дослідження. Проаналізувати сучасні критерії артистизму в художній гімнастиці.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури та сучасних правил з художньої гімнастики

Результати дослідження та їх обговорення. Бригада суддів з артистизму має оцінювати: композиційні задачі, виконання комбінацій танцювальних кроків, характер, створення контрастів, експресію тіла, використання простору, ефекти предметів та тіла, єдність, з'єднання та ритм.

Композиційні задачі – це зв'язок музики відповідно з віком та рівнем технічної підготовленості гімнастки, сюди входить виразність рухів спортсменки відповідно обраного музичного твору. Комбінації танцювальних кроків мають відповідати: характеру, темпу, ритму та акцентам музики. Натомість характер оцінюється наявністю певних стильових рухів у композиції. Створення контрастів це динамічні зміни рухів у просторі. Експресія тіла - з'єднання сили та міцності рухів у поєднанні з витонченістю та легкістю виконання постановки. Не менш важливим є використання простору, її переміщення різними траєкторіями по всім частинам килима. Ефекти предметів та тіла, оцінюються унікальними і оригінальними елементами та роботою предмета. Єдність та з'єднання це прояв зв'язку між двома елементами та складнощами, їх логічний та непереривний перехід. Ритм – виконання рухів тіла та предмета, відповідно музичного розміру мелодії, його темпо-ритмовій структурі. Отримані результати, доповнюють дослідження науковців: Кравчук Т.М., Санжарова Н.М., Голенкова Ю.В., щодо виховання «рухово-пластичної виразності», Бойко А.Б., Токар Т.В., Сосіна В.Ю., які наголошують на необхідності виховання артистизму та виразності в ТЕВС.

Висновки. Аналіз літератури спонукає на необхідність створення програми по вихованню артистизму у юних гімнасток. Впровадження оволодінням засобами артистичності необхідно починати з груп початкової підготовки. Це обумовлено чіткими критеріями оцінювання артистики на змаганнях, що надає можливість гімнастці демонструвати завершений та повноцінний - естетичний виступ, розкриття індивідуальності кожної гімнастки та підвищення своєї фінальної оцінки на змаганнях.

Список використаної літератури.

1. Бойко А.Б., Токар Т.В., Сосіна В.Ю. Програма розвитку виразності та артистизму у спортсменів 10-12 років, які займаються техніко-естетичними видами спорту. Львів : Видавничий дім «Гельветика» 2023 р.
2. Голенкова Ю., Санжарова Н., Філон К., Вплив засобів психологічної підготовки на виконання кидкових вправ з предметами юними гімнастками. Харківський національний педагогічний університет

імені Г.С Сковороди, 2022 р.

3. Кравчук Т.М., Зеленська Є.І. Засоби розвитку виразності рухів у юних спортсменів, що займаються складнокоординаційними видами спорту. **ДУХОВНО-ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ І НАВЧАННЯ МОЛОДІ В XXI СТОЛІТТІ** Міжнародний періодичний збірник наукових праць за загальною редакцією проф. В. П. Бабича, проф. Л. С. Рибалко, проф. Штефан Л. А. Випуск 3. 2021. С.113-117.

4. Кравчук Т.М., Санжарова Н.М., Голенкова Ю.В. Виховання рухово-пластичної виразності на етапі спеціалізованої базової підготовки в художній гімнастиці. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. №12. 2010. С.65-67

5. Правила з художньої гімнастики (FIG) 2022-2024 р.